

2. Kohut, H. (2003). Acoustic phenomena as events. *Nauk. zapysky Ternop. ped. un-tu im. V. Hnatuka: Seriya: Myst-vo*. Ternopil'. Vol. I (10) [in Ukrainian].
3. Orel, A. Oleksandr Nesterov. Retrieved from: <https://vpered.wordpress.com/2012/01/05/orel-nesterov/> [in Ukrainian].
4. Ukraine jazz encyclopedia (2004). Kyiv, 231 p. [in Ukrainian].
5. Schaeffer, Pierre (2017). Treatise on musical objects : an essay across disciplines. / North Christine, Dack John. Oakland, California.
6. Chion, Michel (1983). Guide des objets sonores. Préface de Pierre Schaeffer. Paris: INA-GRM, Buchet-Chastel, 187 p.

УДК 781.971

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2020-31-1-3>

Костянтин Валерійович Крепак

ORCID: 0000-0003-0192-2915

викладач музично-теоретичних дисциплін

Навчально-наукового інституту культури і мистецтв
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
k.v.krepak@gmail.com

УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ КОМПОЗИТОРСЬКОГО МИСЛЕННЯ В ХУДОЖНЬОМУ ВІДОБРАЖЕННІ ІСТОРИЧНОЇ ПОДІЄВОСТІ

Мета роботи – обґрунтування феномена універсальності історичної подієвості у творчості українських композиторів ХХІ ст., а також дослідження багатогранності музичного мислення сучасних українських композиторів художнього епохального відображення у своїх композиторських прикладах. **Методологія дослідження** спирається на вивчення музичних творів сучасних українських композиторів та їх художнє мислення у відображенні історичної подієвості. **Методологічною основою** дослідження є комплексний аналіз композиторського стилю, який відображається в історичній подієвості із залученням контексту композиторської творчості сучасних митців ХХІ століття та суджень видатних діячів культурно-мистецької методології. Аналізуючи проблеми історичної подієвості як художнього явища, зокрема композиторської творчості (В. Антонюка, Є. Станковича, Т. Оскоменко–Парулави, К. Крепака, В. Степурко, А. Сташевського, С. Зажитько, І. Щербакова

та ін.), вивчення наукових досліджень у галузі мистецтвознавства, музичного, зокрема українського мистецтва, культурології – надають можливість обґрунтування проблеми художнього відображення історичної події. (Б. Асаф'єв, М. Арановський, О. Рудницька). **Наукова новизна** – обґрунтування багатофункціонального композиторського задуму у творах сучасних українських композиторів, зумовленого семантичними розрізненнями у художньо-виконавському відображенні історичної події. **Висновки.** Характеризуючи сучасний розвиток нашої держави і суспільства, як політики, так і науковці вказують на значне затягування перехідного процесу становлення цивілізованої, демократичної, політичної системи в Україні, що породжує підвищений рівень суспільно-політичної конфліктності.

Сьогодні історичну подію більшістю науковців визначають як природний стан суспільства, демократизація якого дозволяє постійну необхідність боротьби за соціальні, економічні, культурні перетворення – вони стають нормами життя. Сучасна музика українських композиторів XXI століття ілюструє множинність художньо-творчих рішень, в яких відбиваються ознаки соціально-політичного конфлікту в історичній події.

Ключові слова: історична подія, універсальність мислення, сучасні українські композитори, аналіз музичних творів, художнє відображення.

Krepak Kostiantyn Valeriovych, Teacher at Music-Theoretical Disciplines of the Educational and Scientific Institute of Culture and Arts of the Luhansk Taras Shevchenko National University

Universality of composer's thinking in the artistic reflection of historical events

Research objective. Substantiation of the phenomenon of universality of historical events in the works of Ukrainian composers of the XXI century, as well as the study of the diversity of musical thinking of contemporary Ukrainian composers of artistic epoch-making reflection in their compositional examples. **The research methodology** is based on the study of musical works of contemporary Ukrainian composers and their artistic thinking in the reflection of historical events. The methodological basis of the research is a complex analysis of the composer's style, which is reflected in the historical events with the involvement of the context of composer's work of contemporary artists of the XXI century and the judgments of prominent figures of cultural and artistic methodology. Analyzing the problems of historical events as an artistic phenomenon, in particular composers (V. Antonyuk, Y. Stankovych, T. Oskomenko-Parulava, K. Krepak, V. Stepurko, A. Stashevsky, S. Zazhitko, I. Shcherbakov etc.) studies of scientific research in the field of art history, music, in particular Ukrainian art, culturology provides an opportunity to substantiate the problem of artistic reflection of historical events. **Scientific novelty.** Substantiation of multifunctional compositional idea in the works of modern Ukrainian composers, due to semantic differences in the artistic and performing reflection of historical events. **Conclusions.** Characterizing the current development of our state and

society both politicians and scholars point to a significant delay in the transition process of a civilized, democratic, political system in Ukraine, which generates an increased level of socio-political conflict.

Today historical events are defined by most scholars as the natural state of society, the democratization of which allows the constant need to fight for social, economic, cultural transformations, they are becoming the norm. Contemporary music of Ukrainian composers of the XXI century illustrates the multiplicity of artistic and creative solutions, which reflect the signs of socio-political conflict in historical events.

Key words: historical events, universality of thinking, modern Ukrainian composers, analysis of musical works, artistic reflection.

Крепак Константин Валерьевич, преподаватель музыкально-теоретических дисциплин Учебно-научного института культуры и искусств Луганского национального университета имени Тараса Шевченко

Универсальность композиторского мышления в художественном отображении исторической событийности

Цель работы – обоснование феномена универсальности исторической событийности в творчестве украинских композиторов XXI века, а также исследование многогранности музыкального мышления современных украинских композиторов художественного epochального отражения в своих композиторских примерах. **Методология исследования** опирается на изучение музыкальных произведений современных украинских композиторов и их художественного мышления в отражении исторической событийности. **Методологической основой** исследования является комплексный анализ композиторского стиля, который отображается в исторической событийности с привлечением контекста композиторского творчества современных художников XXI века и суждений выдающихся деятелей культурно-художественной методологии. Анализируя проблемы исторической событийности как художественного явления, в частности композиторского творчества (В. Антонюка, Е. Станковича, Т. Оскоменко-Парулавы, К. Крепака, В. Степурко, А. Сташевского, С. Зажитько, И. Щербакова и др.), изучение научных исследований в сфере искусствоведения, музыкального, в особенности украинского искусства, культурологии – дает возможность обоснования проблемы художественного отображения исторической событийности. **Научная новизна** – обоснование многофункционального композиторского замысла в произведениях современных украинских композиторов, обусловленного семантическими различиями в художественно-исполнительском отражении исторической событийности. **Выводы.** Характеризуя современное развитие нашего государства и общества, как политики, так и ученые указывают на значительное затягивание переходного процесса становления цивилизованной, демократической, политической системы в Украине, что порождает повышенный уровень общественно-политической конфликтности.

На сегодняшний день историческую событийность большинство ученых определяют как естественное состояние общества, демокра-

тизация которого определяет постоянную необходимость борьбы за социальные, экономические, культурные преобразования – они становятся нормами жизни. Современная музыка украинских композиторов XXI века иллюстрирует множественность художественно-творческих решений, в которых отражаются признаки социально-политического конфликта в исторической событийности.

***Ключевые слова:** историческая событийность, универсальность мышления, современные украинские композиторы, анализ музыкальных произведений, художественные отображения.*

Актуальність теми дослідження. Актуальність обраної теми статті визначається у висвітленні нового художньо-виражального пласту в сучасній академічній українській музиці, який за допомогою композиторського письма та творчо-образного мислення відображає картину історичної подієвості. Художньо-виражальне сприймання історичної подієвості спонукало композиторів сучасності за допомогою засобів музичної виразності відобразити картину дійсності демократичного суспільства.

Мета дослідження – дослідити творчість сучасних українських композиторів, які на художньому рівні відобразили картину історичної подієвості.

Наукова новизна. Самобутність творчості сучасних українських композиторів XXI ст. осмислюється як цілісне явище українського музичного мистецтва означеного періоду, що становить наукову новизну статті. Окресливши спектр музичних явищ, сукупність яких дала можливість обґрунтувати феномен історичної подієвості у творчості українських композиторів XXI ст., можна констатувати, що стереотипна сторона музичної специфіки є однією з найбільш характерних рис цілісності музичних творів, музичної мови і побіжно виступає одним із ефективних засобів розкриття неповторюючого художнього образу. Завдяки великій кількості компонентів, що входять до структури самобутності композиторського мислення, найбільш значущу роль відіграють музичне сприймання, музичне мислення, особливості музичної мови як засобу художньої виразності, музичні інтонації тощо. Тому музичні твори сучасних українських композиторів сприймаються слухачами не як хаотичний, випадковий потік музичних звуків, а як осмислений, організований музичний стрій, із властивими саме українській музиці XXI ст. взаємозв'язками і функціональними взаємозалежностями, що включають в себе сукупність

ціннісних орієнтацій, свідомих чи підсвідомих відчуттів, уявлень, настроїв, поглядів, символів, міфів українців, тобто всього того, що стосується історичної подієвості різних епох.

Виклад основного матеріалу. Сучасний розвиток нашої держави і суспільства знаходиться у стані перехідного процесу становлення цивілізованої демократичної, політичної системи, що породжує підвищений рівень суспільно-політичної конфліктності. «Кожна система є історичною, вона починає існувати в певний історичний момент як результат процесів, доступних для аналізу, вона розвивається протягом певного часу завдяки процесам, які можна проаналізувати, і приходить до свого кінця, тому що настає час, коли вона повністю вичерпала способи подолання своїх протиріч» [1, с. 16]. У новітній час історії, коли суспільство стає на шлях демократизації та державотворення, набувають проблеми філософського, історичного, етнологічного та мистецтвознавчого осягнення художньо-культурної сфери життя народу, нації. Важливою особливістю як музичної ментальності, так і національної самобутності творчості українських композиторів Х–XXI ст. є їх здатність поєднувати найбільш суттєві риси культури українського народу і відповідно до нових світоглядних та ідеологічних засад трансформувати їх на кожному новому витку історичного розвитку.

Сьогодні можна простежити головні напрямки композиторського мислення та творчих уподобань молодих авторів у художньому відображенні історичної подієвості. Найбільш загальний поділ проводиться з огляду на естетику їхньої творчості, тобто на композиторську техніку та стилістику, які останнім часом набувають усе більш вирішального значення.

Композиторське мислення є однією з рис творчої індивідуальної самобутності. У структурі розвитку та побудови музичних форм образне сприймання та глибоке розуміння значимості композиторської справи належним чином відтворюють музичні уяви. Художньо-образні відображення історичної подієвості у сучасному світі створюються та формуються у свідомості музичного мислення творчої особистості, які утверджуються в процесі музично-творчої та виконавської інтерпретації і являють собою одну з умов інноваційних мистецьких пошуків сучасних українських композиторів.

Музичні твори українських композиторів сучасності передають та зберігають атмосферу історичної подієвості конкрет-

ного часу, виступають «свідками» переосмислення людської свідомості і завдяки композиторським прийомам забезпечують музичним творам емоційну напругу, філософське тлумачення та естетичну насолоду.

Їх художнє відображення пов'язане з найбільш особливими та значущими подіями українського народу. Сучасна українська музика ілюструє множинність творчих рішень історичної подієвості, в яких відбивається ознаки соціально-політичного конфлікту: «Це – конфлікт особливого роду... його наслідки, незалежно від бажання тих, хто приймає участі в політиці, впливає на усі сфери суспільного життя» [4, с. 70]. Для кожного художника таке відображення сприймається зі своїм особистим світосприйняттям, специфічними особливостями композиторських прийомів: В. Зубицький «Чумацькі пісні», В. Степурко «Фортепіанна мініатюра «Помаранчевий рай», В. Антонюк Симфонія № 5 «Про війну», Симфонія № 6 «Лемент над прірвою», Симфонія № 7 «Маскарад непобачених снів», І. Щербаков «Елегія-спомин» для віолончелі з оркестром, Т. Оскоменко-Парулава Симфонія № 3 «Сповідь», Симфонія № 4 «Українська», К. Крепак «Пісня про Івана Богуна» для капели бандуристів, «Камерна симфонія», Є. Станкович Концерт № 2 для віолончелі з оркестром.

Композиторська діяльність – художньо-творчий процес, який за своєю специфікою є віддзеркаленням свого внутрішнього досвіду, естетичних та музичних уподобань, соціальних та громадських викликів. Процес музичної творчості, в якому розкривається художнє відображення музичного образу, завжди є власним, особистим. У ньому митець обґрунтовує та пропускає через свій власний досвід всю накопичену підсвідомо або надсвідомо інформацію, внутрішні почуття та думки, і за допомогою композиторських прийомів народжує художнє відображення реальності, відтворюючи її внутрішній світ та загальну картину історичної подієвості.

Важливим чинником композиторського мислення в сучасній українській музиці є використання специфічної звукозображальності, полістилістики музичної мови, використання як традиційних інструментів симфонічного оркестру, так і електронних із віднаходженням нової тембрової палітри з незвичними структурно-інтонаційними та метро-ритмічними рішеннями.

Сучасний український композитор, продовжувач традицій великих композиторів – класиків: Л. Бетховена, Ф. Шуберта,

Р. Вагнера, М. Метнера, А. Брукнера, П. Чайковського, Д. Шостаковича, один із перших професійно, майстерно, з яскравістю оркестрування та філософською глибиною змісту музики, з особливим відчуттям трагедійності передає своє художнє відображення історичної подієвості сьогодення. Випускник Національної Музичної Академії України імені П. Чайковського (клас професора Г. Ляшенка) пише музику в жанровому та стильовому різноманітті: модально-ладовій і серійній системах, мінімалізмі, сонористиці, електронній і конкретній музиці, інтенсивно займається грою на фортепіано, захоплюється оркестровкою.

Саме симфонічний метод побудови музичного твору стає найпридатнішим для досягнення композитором власної художньої мети – створення нетипового художнього образу людського життя в навколишньому світі – картини революційних подій ХХІ століття та поглиблення соціально-політичної кризи.

Симфонія № 5 «Про війну» (2014 р), розкриває нам страшну картину історичної подієвості 2014 року – жорстоко, безкомпромісно, по-людські відверто. Світова прем'єра симфонії пролунала 26 жовтня 2014 р. на заключному концерті Музичного фестивалю «Українські Дні» в Тбілісі у виконанні Грузинського Філармонічного Оркестру під керівництвом диригента Ніколоза Рачвелі. Музичний твір, присвячений воєнним подіям, було виконано саме на концертному майданчику Тбілісі – міста, яке добре пам'ятає, що таке війна.

«...О, небо, царство всіх Богів, за що розгнівалось на українців?

Страждання знов прийшли на землю кобзарів; людський цинізм породжує безумців...

Благаю, люди, ви ж живі істоти, в материнських муках народились всі.

Схаменіться й помоліться Богу, а інакше пропадемо на своїй землі!»

(К. Крепак «Монолог Кобзаря»).

Так автор статті гостро і правдиво інтерпретує масштаби трагічних подій в Україні та їх художнє відображення в композиторському вираженні історичної подієвості.

За жанром Симфонія № 5 представляє симфонію – драму, в якій прослідковується наскрізний тематизм двох контрастних тем – ліричної, (умовно теми кохання до своєї країни), та стрімкої драматичної – теми ворожого навалу. В одночасному циклі композитор демонструє принцип наскрізного розвитку

симфонізму в рамках класичної побудови форми, виразу полігармонічну горизонталь, блискучу оркестровку – як композитор і музикант проявляє свою громадянську позицію до подієвостей в Україні у сучасному розвитку світової цивілізації, як патріот, українець, людина великого інтелекту.

Музика симфонії починається з похмурого хоралу (*Adagio*) у міді, який по суті є лейттемою трагічних подій та наслідків даного конфлікту. Скорботний стан симфонії ще більш підкреслюють сумні удари дзвону та високі звуки ксилофону, які протягом всього твору будуть проявлятися у «скорботному» лейтмотиві – дуже схожі на падіння кров'яних краплин. Самотня, безнадійна з'являється на цьому фоні тема у фагота, ще більш підкреслюючи хвилюючий стан суспільства, яке опинилось один на один із великим лихом. Передаючи атмосферу внутрішнього хвилювання людської трагедії, композитор дуже майстерно використовує звукові колорити челести, вібрафону, арфи. Картину тиші і спокою відтворюють традиційні для Антоноюка секундові напластування. Кластерні співзвуччя у виконанні дерев'яних інструментів підкреслюють особистий почерк композиторського письма, які, створюючи гармонічну основу твору, формують акордові вертикалі і надалі знайдуть використання Антоноюком як колористичне забарвлення симфонічної партитури.

У другому розділі симфонії (*Allegro*), який умовно можна назвати «Навала», композитор використовує різнобарвні палітри інструментів ударної групи та декоративних інструментів, які складають незвичайний виражальний ефект – навалу наступальних дій, великої кількості бойової та військової техніки. Це досить невеликий, але стрімкий, потужний та динамічний музичний епізод: в сонатно-симфонічній структурі його можна віднести до розробки. Завдяки використанню гостро ритмічної фактури (тріолі, синкопи, акцентовані ритмічні групи), на фоні *f*, *ff*, відчувається навала ворожнечої сили – її цинічний похід на спокійне життя мирних людей. Така армада знищує все на своєму шляху і знову *Andante* – хорал, оговтання після великого погрому. Але на цей раз він звучить не так зловісно, з пом'якшенням у дерев'яних духових.

Дійсно, це епізод, в якому відбувається усвідомлення того що сталося; відверта лірична тема фортепіано-соло на фоні витриманих звуків у струнних складає відчуття повного спустошення людської свідомості.

Розділ Largo – філософське розуміння скоєних подій, абстрактна картина того, що сталося. Ніжна тема гобоя пронизана теплими ліричними інтонаціями поповнює сили життя, але напруга при цьому зберігається. Стрімкі пасажи у струнних на фоні фортепіанного соло передають картину спустошення, самотність.

Контрастність розвитку музичних епізодів – одна з характерних рис композитора, що використовує при цьому всі можливості оркестровки та композиторської техніки, В. Антонюк майстерно вибудовує музичну та художню драматургію симфонії.

Фінал симфонії – це завершальний марш – хода, скоріш за все, «майбутньої перемоги»; основна тема звучить дуже потужно у всього оркестру на фоні посиленого звучання ударних інструментів: літавр, там-тама, великого та малого барабанів, дзвону, різновидів томів.

Художнє вираження композитора – образ ліричного героя – завжди має витончений зрозумілий ліричний мелос, лірико-романтичні інтонації якого забарвлені оркестровою тембральною різноманітністю.

Закоханий, молодий, енергійний, сучасний, він з'являється в кожній симфонії Антонюка. Задля найкращого висвітлення революційних подій, розгорнутих в Україні з 2013 року, композитор використовує велику кількість ударних інструментів (великий барабан, малий барабан, бубен, фруста, там – там, тарілка, трикутник, віброфон, дзвони, ксилофон, литаври).

Гонг сповіщає про початок або завершення подій, сухий тріск малого барабану створює образи, пов'язані з військовими персонажами, звукообразальний ефект, який імітує стрілянину, передає *frustamabloccodilegno*, а часовий вимір звучання дзвонів, дзвіночків, тамбурину матеріалізують час історичної подієвості.

Для більш зрозумілої передачі подій, пов'язаних із соціально-політичним конфліктом, який привів до карколомних наслідків у нашій державі, композитор застосовує «метод імітування звуків вулиці засобами музичної інтонації, вербального звучання натовпу (через скандування вигуків, гасел) тощо» [1, с. 273].

Людське розуміння важливості історичної подієвості політичної ситуації в Україні визвало потребу зафіксувати в музиці цю сторінку історії і вперше в сучасній українській музиці використати даний композиторський прийом.

Таким чином, загальновідомо, що художній образ, як узагальнений портрет чи відображення типової ситуації (позиції) людського життя, певного явища в навколишньому світі, – картина, створена творчою уявою митця.

XXI століття в музичному мистецтві України завдяки політичним економічним, соціальним і культурним явищам розгортає новий пласт професійної академічної музики, який пов'язаний із розвитком історичної подієвості 2013–2014 рр. Поява цілого пласту різножанрової музики сучасних українських композиторів викликає асоціацію та глибокі переживання українських людей.

Творча природа Т. Оскоменко-Парулави вирізняється гострим реагуванням на життєві колізії часу – громадсько-патріотичним тонутом, відстоюванням гуманістичних ідеалів буття, любов'ю та шаную до народної філософії, втіленою в давні фольклорні традиції, які повертаються в сьогодення, відкидаючи відчуття меньшовартості, що прищеплювалось українцям за тоталітарних часів.

Композиторський стиль Т. Оскоменко-Парулави поєднує сучасну лексику письма з гостро драматизованими звучаннями мелодико-гармонійних надбань народних джерел, громадянське начало йде від найкращих зразків пісенності із заглибленням у сферу лірико-філософських роздумів особистості. Композитор експериментує з різними музичними і музично-театральними жанрами. Вона – авторка симфонічних камерно-інструментальних, хорових, вокальних, театральних творів, що писалися як своєрідні музичні щоденники, відгуки на хвилюючі події життя. У своїх вокальних циклах Т. Оскоменко-Парулава репрезентує лірику широкої амплітуди; її хоровим творам притаманні змістовна глибина, мелодизм, знахідки в тембральному звучанні; обробки народних пісень вирізняються яскравістю національного колориту, оригінальним композиційним рішенням, точністю відбору засобів виразності.

Тамара Оскоменко-Парулава – сучасний український композитор, диригент, музикознавець, лібретист, педагог, драматург, громадський діяч свою педагогічну та творчу діяльність починає в Абхазії (1977 р.), а з 1992 року й до сьогодення викладає в полтавському музичному училищі імені М. Лисенка.

Симфонія № 3 «Сповідь» – це автобіографічна, лірико-психологічна драма, в якій розкривається пережита авто-

ром трагедія національного конфлікту в Абхазії 1992 року. Драматургія симфонії розкривається у трьох частинах. Перша частина – «Спогад» – експозиція, в якій звучить головна партія у всієї симфонії (тема щастя). Суб'єктивна, лірична, що поєднує в собі ширість інтонації, поступово розвивається як шемливий спогад, протягом майже всього твору, змінюючись й поступово набуваючи справжнього драматизму. Викладена як ліричний діалог між партіями перших скрипок – символ жіночих голосів, і кларнетом – символ чоловічого голосу (*Andantemolto*). Між ними повна злагода і взаєморозуміння, теплими і виразними інтонаціями вони доповнюють один одного. Але зі вступом побічної партії симфонії звучання оркестрової партитури різко змінюється.

Piu mosso продукує контраст: маршові інтонації створюють атмосферу тривоги, стають все більш агресивними. Дуже швидко, упродовж шести тактів, вступають всі групи інструментів: струнні з дерев'яними духовими і валторнами, а далі важка мідь з ударними. Художнє відображення побічної партії символізує втручання у життя людини агресивного зовнішнього світу, що приводить до війни, руйнування людського життя і щастя. Закінчується перша частина симфонії схвильовано-тривожними інтонаціями у струнних. На фоні секундових дисонансових акордів, що подаються репетиціями у скрипок, звучать короткі, переважно низькі фрази головної партії в альтів і віолончелей. Раптово, як знак біди, тишу розривають два акорди – «біда постукала у двері».

Друга частина – «Епізод війни». Це картина національного конфлікту, в якій авторка яскраво і точно завдяки оркестровими засобами змальовує воєнну атмосферу з канонадою, пострілами і хаосом агресії. У побудованій тричастинній розвиваючій формі композиторка задіє увесь інструментальний потенціал оркестру із супроводом арфи і остінатною ритмічною формулою, яку проводять литаври. Фактично відбувається трагічна кульмінація твору. Потужне звучання оркестру поступово згасає.

Третя частина – «Закликання землі» – побудована у жанрі пасакалії на тему однойменної старовинної абхазької пісні. Тема експонується у двох ритмічних варіантах. Із кожною варіацією динаміка зростає, а в різних голосах поступово будуть мати розвиток інтонації «теми щастя».

У коді композиторка задіє хор поза сценою, як голос Землі, її закликання. Тема сувора і проста, суворого мар-

шового ритму «але розмір *s* залишається від пасакалії»: «Не стріляйте, зброєю і словом злим, Ви – не стріляйте». Хорове звучання з оркестровим супроводом поступово посилюється, а потім віддаляється і розчиняється в тиші.

Таким чином, композиторка Т. Оскоменко-Парулава створила симфонію, що набула громадського звучання, в якій авторка передає свої відчуття та особисте художнє відображення соціально-політичного конфлікту, який виник в Абхазії. Глибоке розуміння та велика увага до загального розвитку історії людства, вміння створювати власні оригінальні концепції, творчо порушувати та втілювати засобами композиторського мислення, проблеми суспільства й особисту драму людини – усе це з'являється у творчості Т. Оскоменко-Парулави як підсумок смислового розуміння важливості соціально-політичних перетворень у духовному та культурному соціумі.

Творча діяльність Т. Оскоменко-Парулави відрізняється своїм прагненням до суттєвого оновлення всіх аспектів традиційної академічної культури та виявлення альтернативних засобів вражальності музичної мови, художньо-образної єдності. Стилістика музичного письма композитора вимагає залучення нетрадиційних образів, унікальності задуму, нової стилістики, розгалуженої символіки та семантики.

Висновки. Отже, сучасна українська музика ілюструє множинність творчих рішень, в яких відбиваються ознаки історичної подієвості. Кожен художник розкриває їх зміст зі своїм особистим світосприйняттям, специфічними особливостями художніх прийомів.

«Художній час найбільш насичених та суперечливих перехідних періодів історії характеризується помітними змінами у співвідношенні між формами та рівнями художнього мислення, перегрупуванням естетичних ознак, появою певних прикмет та особливостей. Так і в художній практиці перехід від однієї парадигми до іншої характеризується суттєвими змінами, зокрема, поширенням природної, вільної (за Л. Колесниковою – монтажної) форми композиції творів, появою безсюжетних, безпредметних, атональних творів у музиці, абстрактних у скульптурі тощо» [3, с. 20].

Питання феномену універсальності історичної подієвості у творчості українських композиторів ХХІ ст., а також дослідження багатогранності музичного мислення сучасних українських композиторів художнього епохального відображення

у своїх композиторських прикладах в контексті історичних подій і соціокультурних процесів розкрито. Проблема історичної подієвості привертає до себе увагу дослідників різних галузей науки, однак до цього часу немає єдиного загальноприйнятого визначення цього поняття, тому автор статті такі поняття, як «історична подієвість», та «композиторське мислення», відносить до таких, які важко піддаються визначенню в силу своєї складності. Зумовлюючи сферу подання своїх вражень та почуттів, сучасні українські композитори являють собою перш за все творцями, представниками суспільства, нації, які своєю самобутньою музичною мовою передають «подієві факти» історії держави. Також історична подієвість у творах українських композиторів є глибинним рівнем індивідуальної творчої свідомості, яка визначає тип композиторського мислення і стиль життя сучасного українського суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Валесян С. Методологія світ системного аналізу проблеми подієвої та глобальної історії в контексті історії пізнання. *Вісник ХНУ ім. Каразіна. Сер. Питання політології*. Вип. 33. 2018. С. 15–18.
2. Гріценко О. Валерій Антонюк. Риси стилів. *Мистецтвознавчі записки. (Зб. наук. праць)*. Київ, 2019. Вип. 35. С. 273–280.
3. Колесникова Л. Художній час як проблема онтології мистецтва : дис ... канд. філос. наук: 09.00.08 ; Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. Київ, 2003. 177 с.
4. Станкевич І. Політичний конфлікт та технологія його запобігання. *Вісник Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. Київ, 2007. Вип. 87–88. С. 70–74.

REFERENCES

1. Valesyan, S. (2018) *Methodology world of system analysis of the problem of event and global history in the context of the history of cognition*. Visnyk KHNU im. Karazina. Ser. Questions of political science. Issue 33. [In Ukrainian].
2. Hritsenko, O. (2019). *Valeriy Antonyuk. Rysy styliv. Mystetstvoznavchizapysky*. (collection of scientific works). Kyiv, Issue 35.P.273. [In Ukrainian].
3. Kolesnykova, L. (2003). *Khudozhniy chas yak problema ontolohiyi mystetstva*. (dys. PhD: 09.00.08). Kyiv National University named after T.G. Shevchenko. P.20. [In Ukrainian].
4. Stankevych, I. (2007). *Politychniy konflikt ta tekhnolohiya yoho zapobihannya*. Bulletin of Kyiv National University named after T.G. Shevchenko. Kyiv, Series: Philosophy. Politology. Issue. 87 - 88. P. 70.